

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 81 din 19 martie 2025

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
secretariat@midr.gov.md
veronica.esanu@midr.gov.md

copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

la proiectul de hotărâre a Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 152/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală
(număr unic 156/MIDR/2025)

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 18-69-2649 din 11.03.2025, privind avizarea proiectului hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 152/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală (număr unic 156/MIDR/2025), în continuare - proiectul.

1. Având în vedere că proiectul introduce depunerea apelurilor de proiecte și aplicarea în exclusivitate prin intermediul Sistemului informațional pentru gestionarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală (SI GPPDRL), **solicităm autorului să examineze câte din APL la etapa actuală dețin posibilitatea de a se conecta la sistemul informațional prenotat și expunerea informației respective în nota de fundamentare.** Amintim, că recent, Codul urbanismului și construcțiilor a fost modificat pe motiv că, din motive tehnice și de capacitate administrativă un număr nesemnificativ de APL sunt conectate în SI SIGEAP (sistemul informațional pentru emiterea actelor permise în construcții).

2. La pct. 1.3.3.3 (*după Măsura 1.3 se completează cu o nouă măsură, cu următorul cuprins:* „Măsura 1.4. Modernizarea/reparația capitală/reabilitarea **drumurilor locale**. 1) Prezenta măsură este orientată spre reparația, modernizarea sau reabilitarea **drumurilor publice comunale** (care asigură legătura dintre satul reședință de comună și satele componente sau dintre acestea și obiectivele de interes comunal) și **străzilor** (drumuri publice din interiorul localităților), care sunt proprietate publică a unităților administrative-teritoriale de nivelul întâi, prin următoarele tipuri de proiecte: a) reparația capitală a drumurilor **comunale** și **străzilor principale**. b) modernizarea sau reabilitarea drumurilor **comunale** și **străzilor secundare**. (...) Rezultatele scontate în cadrul proiectului: a) lungimea **drumurilor locale (comunale și străzi)** modernizate, reparate capital sau reabilite (km); (...) Indicatorii de produs în cadrul proiectelor de dezvoltare locală: a) beneficiari finali ai **drumurilor locale (comunale și străzi)** modernizate, reparate capital sau reabilite (număr cetățeni); b) localități beneficiare ale **drumurilor locale (comunale și străzi)** construite/reabilite (număr)”).

având în vedere că formularea actuală este una discriminatorie și necesită a fi echilibrată pentru a asigura condiții egale tuturor UAT care ar putea accede la finanțare pentru reabilitarea drumurilor locale, **solicităm reformularea normei, astfel încât să fie eligibile Măsurii 1.4. toate drumurile locale, inclusiv cele orășenești, comunale și sătești.** În cazul drumurilor regionale care traversează intravilanul localităților, de asemenea, trebuie să devină eligibile acestei măsuri.

3. Referitor la pct. 1.3.7 (*pct. 9, se completează la sfârșit cu textul „care dispun de Planuri Urbanistice Generale sau care au aplicat pentru măsura 1.3”*):

având în vedere că în prezent un număr redus de UAT dețin Planuri Urbanistice Generale, această prevedere automat înlătură de la apelurile preconizate - majoritatea aplicanților și le îngustează posibilitățile de finanțare/aplicare. În acest sens, **solicităm reexaminarea prezentei norme în vederea acordării posibilităților largi pentru APL să aplice la finanțarea programelor și proiectelor în domeniul dezvoltării locale, indiferent de deținerea documentației de urbanism, în special, că există multe proiecte care nu au tangențe directe cu politica urbanistică și de amenajare a teritoriului.**

4. Referitor la pct. 1.3.8 (*după pct. 9 se completează cu două puncte noi, cu următorul conținut: 9². Pentru măsura 1.4 sunt eligibile APL-urile de nivelul întâi conectate la infrastructura de apă și canalizare sau a căror aliniament (conform Planului de amenajare a teritoriului, secțiunea apă și sanitație) nu afectează drumurile selectate spre intervenție.*):

menționăm că persistă riscul că din aceleași motive sus-menționate (în prezent un număr redus de UAT dețin documentație de urbanism și amenajare a teritoriului) se va reduce numărul APL care vor putea aplica la proiecte/apeluri. În acest sens, **solicităm autorului identificarea unei soluții care să asigure eligibilitatea unui cât mai mare număr de APL (de exemplu, prin condiționarea generală: să nu fie „afectate drumurile selectate spre intervenție”, indiferent de prezența sau lipsa „Planului de amenajare a teritoriului, secțiunea apă și sanitație”).** Pot fi incluse declarații pe propria răspundere care necesită a fi acordate de apelanți în prealabil că **nu se vor intersecta părțile carosabile ale drumurilor construite**, cu includerea **clauzelor corespunzătoare în contractele de finanțare**, iar prin proiectele tehnice să se realizeze cele mai optimale soluții posibile.

5. Propunem **modificarea/completarea măsurii 1.3 din FNDRL** (cu privire la elaborarea PUG), astfel încât să permită nu doar elaborarea, dar și actualizarea/modificarea **Planurilor Urbanistice Generale și a Planurilor de Amenajare a Teritoriului.** Acest deziderat corespunde și prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor, care prevede că documentația de urbanism se actualizează/modifică în funcție de strategiile locale de dezvoltare.

6. Propunem **completarea proiectului cu o normă care să prevadă crearea unui fond separat sau asigurarea cu măsuri de cofinanțare la proiecte transfrontaliere/transnaționale/finanțare externă similare FNDRL (Măsura 3 Măsura 3.1.** Creșterea capacităților de valorificare a surselor de finanțare a proiectelor investiționale finanțate din sursele partenerilor de dezvoltare), să fi stabilite și la AIPA, ONIMP, CNED, BRD, CNAM, etc. Aceasta va ajuta APL să aplice și să poată asigura cofinanțarea la programele europene LIFE, Eu4Environment, Interreg, COM EAST, etc **sau introducerea unei exceptări de la Măsura 3.1.** Creșterea capacităților de valorificare, care să permită **cofinanțarea tuturor tipurilor de proiecte.**

7. Reieșind din cheltuielile real suportate de către unele APL în proiectele similare anterior implementate, **propunem completarea proiectului cu o normă care să prevadă la compartimentul iluminat stradal – majorarea plafonului eligibil de la 3 la 5 milioane de lei.**

8. Se propune completarea proiectului cu o normă care să prevadă expres că pot fi luate în considerare în calitate de „costuri eligibile” pentru finanțare – **costurile pentru elaborarea documentației tehnice de proiect.**

9. Propunem completarea proiectului cu **un mecanism care să asigure o contribuție mai accesibilă și mai rapidă pentru proiectele cu finanțare externă** (actualmente, perioada de la semnarea contractului de finanțare și până la acordarea reală a mijloacelor financiare durează peste 3-4 luni, fiind practic lucrările suspendate). În aceeași ordine de idei, este necesară oferirea în proiect a unui **mechanism prin care să fie posibilă oferirea dovezii plauzibile de cofinanțare în cazul proiectelor cu finanțare directă de la Uniunea Europeană sau alți parteneri externi.**

CALM susține proiectul de lege, cu luarea în considerație a propunerilor și observațiilor menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM